

Rozkładu materiału nauczania:

Numer lekcji	Treści nauczania (temat lekcji)	Liczba godzin na realizację	Umiejętności – wymagania szczegółowe	Doświadczenia/pokazy /przykłady/zadania (wyróżnione zostały doświadczenia zalecane w podstawie programowej)	Wprowadzane pojęcia
KLASA VII (64 godziny – 2 godziny tygodniowo)					
Substancje i ich przemiany (11 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
1.	Zasady bezpiecznej pracy na lekcjach chemii	1	<ul style="list-style-type: none"> – kwalifikuje chemię do nauk przyrodniczych – podaje przykłady zastosowań chemii w życiu codziennym – nazywa wybrane szkło i sprzęt laboratoryjny oraz określa ich przeznaczenie – stosuje zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni chemicznej – zna sposób opisywania przeprowadzanych doświadczeń chemicznych – zna wymagania i sposób oceniania stosowane przez nauczyciela 	<p>Pokaz szkła i sprzętu laboratoryjnego</p> <p>Przykład 1. Jak opisać doświadczenie chemiczne?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – chemia – pracownia chemiczna – szkło laboratoryjne – sprzęt laboratoryjny – obserwacja – wniosek
2.	Właściwości substancji, czyli ich cechy charakterystyczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje właściwości substancji będących głównymi składnikami stosowanych na co dzień produktów, np.: soli kuchennej, cukru, mąki, wody, miedzi, żelaza – wykonuje doświadczenia, w których bada właściwości wybranych substancji – odróżnia właściwości fizyczne od chemicznych 	<p>Doświadczenie 1. Badanie właściwości wybranych substancji (miedzi, żelaza, soli kuchennej, mąki, wody, cukru)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – substancja – ciało fizyczne – właściwości fizyczne i chemiczne substancji – warunki normalne

3.	Gęstość substancji	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje wzór na gęstość jako zależność między masą a objętością – przeprowadza obliczenia z wykorzystaniem pojęć: masa, gęstość, objętość – przelicza jednostki objętości i masy 	<p>Doświadczenie 2. Badanie gęstości wody i oleju</p> <p>Przykład 2. Jak obliczyć gęstość, znając masę i objętość?</p> <p>Przykład 3. Jak obliczyć masę, znając objętość i gęstość substancji?</p> <p>Przykład 4. Jak obliczyć objętość, znając masę i gęstość?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – gęstość – jednostki gęstości
4. 5.	Rodzaje mieszanin i sposoby ich rozdzielania na składniki	2	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje cechy mieszanin jednorodnych i niejednorodnych – wskazuje różnice między właściwościami fizycznymi składników mieszaniny – dobiera metody rozdzielania mieszanin na składniki w zależności od właściwości składników mieszaniny – sporządza mieszaniny o różnym składzie i rozdziela je na składniki 	<p>Doświadczenie 3.</p> <p>Sporządzanie mieszanin i rozdzielanie ich na składniki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – substancja prosta – substancja złożona – mieszanina – mieszanina jednorodna – mieszanina niejednorodna – sączenie – sedymentacja – dekantacja – krystalizacja – destylacja – mechaniczne metody rozdzielania mieszanin
6.	Zjawisko fizyczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje różnice między zjawiskiem fizycznym i 	<p>Doświadczenie 4. Na czym</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zjawisko fizyczne

	a reakcja chemiczna		<p>reakcją chemiczną</p> <ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka – klasyfikuje przemiany do reakcji chemicznych i zjawisk fizycznych – projektuje i wykonuje doświadczenia ilustrujące zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną 	polega różnica między zjawiskiem fizycznym a reakcją chemiczną?	– reakcja chemiczna
7.	Pierwiastki i związki chemiczne	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnicę między pierwiastkiem chemicznym a związkiem chemicznym – wyjaśnia potrzebę wprowadzenia symboliki chemicznej – podaje symbole pierwiastków chemicznych: H, O, N, Cl, S, C, P, Si, Na, K, Ca, Mg, Fe, Zn, Cu, Al, Pb, Sn, Ag, Au, Ba, Hg, Br, I i posługuje się nimi 	Doświadczenie 5. Otrzymywanie związku chemicznego z pierwiastków chemicznych	<ul style="list-style-type: none"> – pierwiastek chemiczny – symbol chemiczny – związek chemiczny – wzór związku chemicznego
8. 9.	Właściwości metali i niemetalu	2	<ul style="list-style-type: none"> – klasyfikuje pierwiastki chemiczne na metale i niemetalu – określa właściwości metali i niemetalu – odróżnia metale od niemetalu na podstawie ich właściwości – klasyfikuje stopy metali do mieszanin jednorodnych – opisuje na przykładzie żelaza, na czym polega korozja – proponuje sposoby zabezpieczania przed rdzewieniem przedmiotów zawierających w swoim składzie żelazo 	<p>Doświadczenie 6. Badanie właściwości pierwiastków chemicznych (cynk, sód, magnez, fosfor czerwony, siarka)</p> <p>Doświadczenie 7. Badanie przewodnictwa cieplnego metali</p> <p>Doświadczenie 8. Badanie przewodnictwa elektrycznego metali</p> <p>Doświadczenie 9. Porównanie aktywności chemicznej metali</p>	<ul style="list-style-type: none"> – metale – niemetalu – stopy metali – korozja

				Doświadczenie 10. Badanie wpływu różnych czynników na metale Doświadczenie 11. Badanie sposobów ochrony produktów stalowych przed korozją	
10.	Podsumowanie wiadomości o substancjach i ich przemianach	1			
11.	Sprawdzian wiadomości i umiejętności z działu <i>Substancje i ich przemiany</i>	1			
Składniki powietrza i rodzaje przemian, jakim ulegają (10 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
12.	Powietrze – mieszanina jednorodna gazów	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę powietrza w życiu organizmów – wykonuje doświadczenie potwierdzające, że powietrze jest mieszaniną gazów – określa doświadczalnie przybliżony skład powietrza – opisuje skład i właściwości powietrza – opisuje występowanie, właściwości i obieg azotu w przyrodzie – podaje pierwiastki chemiczne będące gazami szlachetnymi – określa właściwości i zastosowania gazów 	Doświadczenie 12. Badanie składu powietrza Przykład 5. Jak obliczyć objętość jednego ze składników powietrza w naczyniu? Doświadczenie 13. Wykazanie obecności pary wodnej w powietrzu przy użyciu substancji	<ul style="list-style-type: none"> – powietrze – azot – gazy szlachetne – para wodna – higroskopijność – kondensacja pary wodnej

			szlachetnych – wykazuje obecność pary wodnej w powietrzu – opisuje zjawisko higroskopijności	higroskopijnej	
13. 14.	Tlen – najważniejszy składnik powietrza	2	– zapisuje słownie przebieg reakcji otrzymywania tlenu z tlenku rtęci(II) – otrzymuje tlen w reakcji rozkładu manganianu(VII) potasu – otrzymuje tlenek węgla(IV), tlenek siarki(IV) i tlenek magnezu w reakcjach spalania węgla, siarki i magnezu w tlenie – zapisuje słownie przebieg reakcji spalania w tlenie – opisuje, na czym polegają reakcje syntezy i analizy – zapisuje słownie przebieg reakcji syntezy i analizy – wskazuje substraty i produkty reakcji chemicznej – planuje i wykonuje doświadczenia mające na celu badanie właściwości tlenu – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne tlenu – opisuje znaczenie i zastosowania tlenu	Doświadczenie 14. Otrzymywanie tlenu z manganianu(VII) potasu Doświadczenie 15. Spalanie węgla, siarki i magnezu w tlenie	– reakcja analizy – zapis słowny przebiegu reakcji chemicznej – substraty reakcji – produkty reakcji – reakcja syntezy – spalanie – tlenek – tlenki metali – tlenki niemetali
15. 16.	Tlenek węgla(IV)	2	– opisuje obieg tlenu i tlenku węgla(IV) w przyrodzie – wyjaśnia, na czym polega proces fotosyntezy – bada doświadczalnie właściwości tlenku węgla(IV) – planuje i wykonuje doświadczenie pozwalające wykryć obecność tlenku węgla(IV) w powietrzu wydychanym z płuc – planuje i wykonuje doświadczenia mające na celu zbadanie właściwości tlenku węgla(IV) – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne tlenku	Doświadczenie 16. Wykrywanie obecności tlenku węgla(IV) Doświadczenie 17. Otrzymywanie tlenku węgla(IV) Doświadczenie 18. Badanie właściwości tlenku węgla(IV)	– tlenek węgla(IV) – reakcja charakterystyczna – woda wapienna – reakcja wymiany – tlenek węgla(II)

			<p>węgla(IV)</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje, na czym polega reakcja wymiany – wykonuje doświadczenia ilustrujące reakcję wymiany i formułuje wnioski – wskazuje substraty i produkty reakcji wymiany – wymienia zastosowania tlenku węgla(IV) – opisuje właściwości tlenku węgla(II) 		
17.	Wodór	1	<ul style="list-style-type: none"> – otrzymuje wodór w reakcji cynku z kwasem chlorowodorowym i bada jego właściwości – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne wodoru – otrzymuje wodór w reakcji magnezu z parą wodną – zapisuje słownie przebieg reakcji otrzymywania wodoru z wody w reakcji magnezu z parą wodną, określa typ tej reakcji chemicznej – uzasadnia, że woda jest tlenkiem wodoru na podstawie reakcji magnezu z parą wodną – wymienia zastosowania wodoru 	<p>Doświadczenie 19. Reakcja cynku z kwasem chlorowodorowym (kwasem solnym) Doświadczenie 20. Reakcja magnezu z parą wodną</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wodór
18.	Zanieczyszczenia powietrza	1	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia źródła, rodzaje i skutki zanieczyszczeń powietrza – wyjaśnia, na czym polega efekt cieplarniany – proponuje sposoby zapobiegania nadmiernemu zwiększaniu się efektu cieplarnianego – opisuje, na czym polega powstawanie dziury ozonowej – proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się dziury ozonowej – planuje sposoby postępowania umożliwiające 		<ul style="list-style-type: none"> – ozon – dziura ozonowa – smog – kwaśne opady – efekt cieplarniany

			ochronę powietrza przed zanieczyszczeniami		
19.	Rodzaje reakcji chemicznych	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: <i>reakcja egzoenergetyczna</i> i <i>reakcja endoenergetyczna</i> – podaje przykłady reakcji egzoenergetycznych i endoenergetycznych – podaje przykłady reakcji syntezy, analizy i wymiany – rozpoznaje typ reakcji chemicznej na podstawie zapisu słownego jej przebiegu 		<ul style="list-style-type: none"> – reakcja endoenergetyczna – reakcja egzoenergetyczna – spalanie
20.	Podsumowanie wiadomości o składnikach powietrza i rodzajach przemian, jakim ulegają	1			
21.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Składniki powietrza i rodzaje przemian, jakim ulegają</i>	1			
Atomy i cząsteczki (8 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
22.	Atomy i cząsteczki – składniki materii	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje ziarnistą budowę materii – tłumaczy, na czym polega zjawisko dyfuzji – planuje doświadczenia potwierdzające ziarnistość budowy materii 	Doświadczenie 21. Obserwowanie zjawiska dyfuzji	<ul style="list-style-type: none"> – dyfuzja – atom – cząsteczka – teoria atomistyczno-

			<ul style="list-style-type: none"> – wymienia założenia teorii atomistyczno-cząsteczkowej budowy materii – wyjaśnia różnice między pierwiastkiem a związkiem chemicznym na podstawie założeń teorii atomistyczno-cząsteczkowej budowy materii – opisuje, czym atom różni się od cząsteczki – wyjaśnia, dlaczego masy atomów i cząsteczek podaje się w jednostkach masy atomowej 		<ul style="list-style-type: none"> -cząsteczkowej budowy materii – jednostka masy atomowej – pierwiastek chemiczny – związek chemiczny
23.	Masa atomowa, masa cząsteczkowa	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>jednostka masy atomowej</i> – oblicza masy cząsteczkowe prostych związków chemicznych 	<p>Przykład 6. Jak obliczyć masę cząsteczkową pierwiastka chemicznego?</p> <p>Przykład 7. Jak obliczyć masę cząsteczkową związku chemicznego?</p> <p>Przykład 8. Jak obliczyć masę cząsteczkową związku chemicznego zbudowanego z trzech różnych pierwiastków?</p> <p>Przykład 9. Jak obliczyć masę cząsteczkową związku chemicznego?</p> <p>Przykład 10. Jak obliczyć masę cząsteczkową związku chemicznego?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – masa atomowa – masa cząsteczkowa
24.	Budowa atomu – nukleony i	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje skład atomu pierwiastka chemicznego: protony, neutrony, elektrony 	<p>Przykład 11. Jak ustalić liczbę nukleonów w jądrze</p>	<ul style="list-style-type: none"> – atom – elektrony

	elektrony		<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>elektrony walencyjne</i> – definiuje pojęcia: <i>liczba atomowa</i> i <i>liczba masowa</i> – ustala liczbę protonów, neutronów i elektronów w atomie danego pierwiastka chemicznego, gdy znane są liczby atomowa i masowa – stosuje zapis ${}^A_ZE$ – rysuje (pełny i uproszczony) model atomu pierwiastka chemicznego – zapisuje konfigurację elektronową (rozmieszczenie elektronów w powłokach) atomu pierwiastka chemicznego 	<p>atomu pierwiastka chemicznego oraz liczbę elektronów tego atomu?</p> <p>Przykład 12. Jak narysować uproszczony model atomu pierwiastka chemicznego?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powłoki elektronowe – rdzeń atomowy – elektrony walencyjne – jądro atomowe – protony – neutrony – nukleony – cząstki materii – liczba atomowa – pierwiastek chemiczny – liczba masowa – konfiguracja elektronowa
25.	Izotopy	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>izotopy</i> – wyjaśnia różnice w budowie atomów izotopu wodoru – stosuje pojęcie <i>masa atomowa</i> (średnia mas atomów danego pierwiastka chemicznego, z uwzględnieniem jego składu izotopowego) – opisuje różnice w budowie atomów izotopów danego pierwiastka – poszukuje informacji na temat zastosowań różnych izotopów 		<ul style="list-style-type: none"> – izotopy – prot – deuter – tryt – izotopy naturalne – izotopy sztuczne – jednostka masy atomowej
26.	Układ okresowy pierwiastków chemicznych	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje treść prawa okresowości – odczytuje z układu okresowego pierwiastków podstawowe informacje o pierwiastkach chemicznych (symbol chemiczny, nazwę, liczbę 		<ul style="list-style-type: none"> – prawo okresowości – grupy – okresy

			atomową, masę atomową, rodzaj pierwiastka chemicznego – metal lub niemetal)		
27.	Zależność między budową atomu pierwiastka chemicznego a jego położeniem w układzie okresowym	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje informacje na temat budowy atomu pierwiastka chemicznego na podstawie znajomości numeru grupy i numeru okresu w układzie okresowym oraz liczby atomowej – wyjaśnia związek między podobieństwem właściwości pierwiastków chemicznych należących do tej samej grupy układu okresowego a budową ich atomów i liczbą elektronów walencyjnych – tłumaczy, jak się zmienia charakter chemiczny (metale – niemetale) pierwiastków grup głównych w miarę zwiększania się numeru grupy i numeru okresu 	<p>Przykład 13. Jakie informacje na temat budowy atomu węgla można odczytać z układu okresowego?</p> <p>Przykład 14. Jakie informacje na temat budowy atomu glinu można odczytać z układu okresowego?</p>	
28.	Podsumowanie wiadomości o atomach i cząsteczkach	1			
29.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Atomy i cząsteczki</i>	1			
Łączenie się atomów. Równania reakcji chemicznych (15 godzin lekcyjnych) Uczeń:					

30. 31.	Wiązanie kowalencyjne	2	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rolę elektronów walencyjnych w łączeniu się atomów – wyjaśnia, na podstawie budowy atomów, dlaczego gazy szlachetne są bardzo mało aktywne chemicznie – opisuje powstawanie wiązań chemicznych na przykładzie cząsteczek: H₂, Cl₂, N₂, CO₂, H₂O, HCl, NH₃; zapisuje wzory sumaryczne i strukturalne tych cząsteczek – stosuje pojęcie <i>elektroujemności</i> do określania rodzaju wiązań kowalencyjnych 	<p>Przykład 15. Jak łączą się atomy chloru?</p> <p>Przykład 16. Jak łączą się atomy azotu?</p> <p>Przykład 17. Jak łączą się atomy wodoru i chloru?</p> <p>Przykład 18. Jak łączą się atomy wodoru i azotu?</p> <p>Przykład 19. Jak łączą się atomy węgla i tlenu w cząsteczce tlenku węgla(IV)?</p> <p>Przykład 20. Jak łączą się atomy wodoru i tlenu w cząsteczce wody?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wiązania chemiczne – oktet elektronowy – dublet elektronowy – wiązanie kowalencyjne – wiązanie kowalencyjne spolaryzowane – wiązanie kowalencyjne niespolaryzowane – elektroujemność – para elektronowa – wzór sumaryczny – wzór strukturalny (kreskowy) – wzór elektronowy
32.	Wiązanie jonowe	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>jony</i> – opisuje sposób powstawania jonów – zapisuje elektronowo mechanizm powstawania jonów z atomów na przykładach: Na, Mg, Al, O, Cl, S – opisuje mechanizm powstawania wiązania jonowego (NaCl, MgO) – stosuje pojęcie <i>elektroujemności</i> do określania rodzaju wiązań (kowalencyjne, jonowe) w podanych 	<p>Przykład 21. Jak łączą się atomy magnezu i tlenu?</p> <p>Przykład 22. Jak łączą się atomy glinu i fluoru?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – jony – kationy – aniony – wiązanie jonowe

			substancjach		
33.	Wpływ rodzaju wiązania na właściwości związku chemicznego	1	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje właściwości związków kowalencyjnych i jonowych (stan skupienia, temperatury topnienia i wrzenia, przewodnictwo elektryczne i cieplne) 	Doświadczenie 22. Badanie zjawiska przewodzenia prądu elektrycznego przez cukier i sól rozpuszczone w wodzie	<ul style="list-style-type: none"> – związki kowalencyjne – związki jonowe
34. 35.	Znaczenie wartościowości pierwiastków chemicznych przy ustalaniu wzorów i nazw związków chemicznych	2	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>wartościowość</i> jako liczbę wiązań, które tworzy atom, łącząc się z atomami innych pierwiastków chemicznych – odczytuje z układu okresowego maksymalną wartościowość względem tlenu i wodoru, pierwiastków chemicznych grup 1., 2., 13., 14., 15., 16. i 17.; pisze wzory strukturalne cząsteczek związków dwupierwiastkowych o znanych wartościowościach pierwiastków chemicznych – ustala dla prostych dwupierwiastkowych związków chemicznych nazwę na podstawie wzoru sumarycznego, wzór sumaryczny na podstawie nazwy, wzór sumaryczny na podstawie wartościowości pierwiastków chemicznych, wartościowość na podstawie wzorów – interpretuje zapisy: H_2, $2 H$, $2 H_2$ itp. – definiuje pojęcia: <i>indeks stechiometryczny</i> i <i>współczynnik stechiometryczny</i> – zna symbole pierwiastków chemicznych i posługuje się nimi do zapisywania wzorów 	<p>Przykład 23. Jak napisać wzór sumaryczny związku chemicznego o podanej nazwie?</p> <p>Przykład 24. Jak napisać wzór sumaryczny związku chemicznego o podanej nazwie?</p> <p>Przykład 25. Jak napisać wzory sumaryczny i strukturalny związku chemicznego o podanej nazwie?</p> <p>Przykład 26. Jak napisać wzory sumaryczny i strukturalny tlenku siarki(VI)?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wzór chemiczny – wartościowość pierwiastka chemicznego – współczynniki stechiometryczne – indeksy stechiometryczne

36. 37.	Prawo stałości składu związku chemicznego	2	<ul style="list-style-type: none"> – podaje treść prawa stałości składu związku chemicznego – wykonuje obliczenia z zastosowaniem prawa stałości składu związku chemicznego 	<p>Przykład 27. Jak obliczyć stosunek masowy pierwiastków w związku chemicznym o podanym wzorze?</p> <p>Przykład 28. Jak obliczyć stosunek masowy pierwiastków w związku chemicznym o podanym wzorze?</p> <p>Przykład 29. Jak obliczyć skład procentowy pierwiastków w związku chemicznym?</p> <p>Przykład 30. Jak obliczyć stosunek masowy, znając skład procentowy pierwiastków tworzących związek chemiczny?</p> <p>Przykład 31. Jak określić wzór związku chemicznego na podstawie stosunku masowego pierwiastków w tym związku?</p>	– prawo stałości składu związku chemicznego
38. 39.	Równania reakcji chemicznych	2	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to jest równanie reakcji chemicznej – zapisuje równania reakcji chemicznych – uzgadnia równania reakcji chemicznych, dobierając odpowiednie współczynniki stechiometryczne 	Przykład 32. Jak napisać i uzgodnić równanie reakcji otrzymywania tlenu z tlenku rtęci(II) w reakcji	– równanie reakcji chemicznej

			<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje substraty i produkty – odczytuje równania reakcji chemicznych 	<p>analizy?</p> <p>Przykład 33. Jak napisać i uzgodnić równanie reakcji otrzymywania tlenku magnezu w reakcji syntezy?</p> <p>Przykład 34. Jak napisać i uzgodnić równanie reakcji otrzymywania tlenku magnezu w reakcji wymiany?</p> <p>Przykład 35. Jak napisać i uzgodnić równanie reakcji otrzymywania siarczku glinu w reakcji syntezy?</p>	
40.	Prawo zachowania masy	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje treść prawa zachowania masy – wykonuje obliczenia z zastosowaniem prawa zachowania masy 	<p>Doświadczenie 23.</p> <p>Potwierdzenie prawa zachowania masy</p> <p>Przykład 36. Jak obliczyć masę produktu reakcji chemicznej?</p> <p>Przykład 37. Jak obliczyć masę jednego z substratów reakcji chemicznej?</p> <p>Przykład 38. Jak obliczyć masę każdego z substratów reakcji chemicznej?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – prawo zachowania masy
41.	Obliczenia stechiometryczne	2	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje za pomocą symboli pierwiastków chemicznych i wzorów związków chemicznych 	<p>Przykład 39. Jak obliczyć masę produktu reakcji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – stechiometria – obliczenia

42.			<p>równania reakcji chemicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonuje obliczenia stechiometryczne 	<p>chemicznej?</p> <p>Przykład 40. Jak obliczyć masę produktu reakcji chemicznej?</p> <p>Przykład 41. Jak obliczyć masę substratu reakcji chemicznej?</p>	<p>stechiometryczne</p>
43.	Podsumowanie wiadomości o łączeniu się atomów i równaniach reakcji chemicznych	1			
44.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Łączenie się atomów. Równania reakcji chemicznych</i>	1			
Woda i roztwory wodne (10 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
45.	Woda – właściwości i jej rola w przyrodzie	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje właściwości i znaczenie wody w przyrodzie – charakteryzuje rodzaje wód w przyrodzie – proponuje sposoby racjonalnego gospodarowania wodą – definiuje pojęcie <i>woda destylowana</i> – określa wpływ ciśnienia atmosferycznego na wartość 	<p>Doświadczenie 24. Odparowanie wody wodociągowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – woda destylowana – źródła zanieczyszczeń wód – metody oczyszczania wód

			<p>temperatury wrzenia wody</p> <ul style="list-style-type: none"> – określa źródła zanieczyszczeń wód naturalnych – opisuje sposoby usuwania zanieczyszczeń z wód 		
46.	Woda jako rozpuszczalnik	1	<ul style="list-style-type: none"> – bada zdolność do rozpuszczania się różnych substancji w wodzie – tłumaczy, na czym polega rozpuszczanie – opisuje budowę cząsteczki wody – wyjaśnia, dlaczego woda dla niektórych substancji jest rozpuszczalnikiem, a dla innych nie – przewiduje zdolność do rozpuszczania – porównuje rozpuszczalność w wodzie związków kowalencyjnych i jonowych – wyjaśnia pojęcie <i>roztwór</i> – tłumaczy, na czym polega proces mieszania substancji – planuje i wykonuje doświadczenia wykazujące wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałych w wodzie 	<p>Doświadczenie 25. Rozpuszczanie substancji w wodzie</p> <p>Doświadczenie 26. Badanie wpływu różnych czynników na szybkość rozpuszczania się substancji stałej w wodzie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpuszczanie – emulsja – dipol – budowa polarna cząsteczki – roztwór – substancja rozpuszczona – rozpuszczalnik
47.	Rodzaje roztworów	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>roztwór nienasycony</i> i <i>roztwór nasycony</i> – podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się w wodzie, tworząc roztwory właściwe – podaje przykłady substancji, które nie rozpuszczają się w wodzie, tworząc koloidy i zawiesiny – opisuje różnice między roztworami: rozcieńczonym, stężonym, nasyconym i nienasyconym 	<p>Doświadczenie 27. Otrzymywanie roztworów nienasyconego i nasyconego</p> <p>Doświadczenie 28. Krystalizacja substancji z roztworu nasyconego</p> <p>Doświadczenie 29. Sporządzanie roztworu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – roztwór nienasycony – roztwór nasycony – roztwór rozcieńczony – roztwór stężony – roztwór właściwy – koloid – zawiesina

				właściwego, koloidu i zawiesiny	
48. 49.	Rozpuszczalność substancji w wodzie	2	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie <i>rozpuszczalność substancji</i> – odczytuje rozpuszczalność substancji z wykresu rozpuszczalności – analizuje wykresy rozpuszczalności różnych substancji – wykonuje obliczenia z wykorzystaniem wykresów rozpuszczalności 	<p>Przykład 42. Jak obliczyć masę substancji rozpuszczonej w roztworze nasyconym?</p> <p>Przykład 43. Jak obliczyć masę substancji, którą trzeba dodatkowo rozpuścić, aby przy wzroście temperatury roztwór nadal pozostał nasycony?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpuszczalność – krzywa rozpuszczalności
50. 51. 52.	Stężenie procentowe roztworu	3	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>stężenie procentowe roztworu</i> – wykonuje obliczenia z wykorzystaniem pojęć: stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu, gęstość – oblicza stężenie procentowe roztworu nasyconego w danej temperaturze (z wykorzystaniem wykresu rozpuszczalności) – wykonuje obliczenia z wykorzystaniem pojęć: stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu – podaje sposoby zmniejszenia lub zwiększenia stężenia roztworów 	<p>Przykład 44. Jak obliczyć stężenie procentowe roztworu o podanej masie i znanej masie substancji rozpuszczonej?</p> <p>Przykład 45 Jak obliczyć stężenie procentowe roztworu o znanej masie substancji rozpuszczonej i rozpuszczalnika?</p> <p>Przykład 46. Jak obliczyć masę substancji rozpuszczonej w określonej masie roztworu o znanym stężeniu procentowym?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – stężenie procentowe roztworu

				Przykład 47. Jak obliczyć stężenie procentowe roztworu nasyconego w danej temperaturze? Przykład 48. Jak obliczyć masę substancji rozpuszczonej w roztworze o określonym stężeniu i gęstości?	
53.	Podsumowanie wiadomości o wodzie i roztworach wodnych	1			
54.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Woda i roztwory wodne</i>	1			
Tlenki i wodorotlenki (10 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
55.	Tlenki metali i niemetalu	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia budowę tlenków, podaje ich wzory i nazwy – podaje sposoby otrzymywania tlenków – opisuje właściwości fizyczne i zastosowania wybranych tlenków – wyjaśnia pojęcie <i>katalizator</i> 	Przykład 49. Jak ustalić nazwę tlenku na podstawie jego wzoru sumarycznego? Przykład 50. Jak ustalić wzór sumaryczny tlenku na podstawie jego nazwy?	– katalizator

56.	Elektrolity i nieelektrolity	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia: <i>elektrolity, nieelektrolity, wskaźniki</i> – bada przewodnictwo elektryczne różnych substancji rozpuszczonych w wodzie – wymienia wskaźniki (fenoloftaleina, oranż metylowy, uniwersalny papierek wskaźnikowy) – bada wpływ różnych substancji na zmianę barwy wskaźników – wymienia rodzaje odczynu roztworu (kwasowy, zasadowy, obojętny) – opisuje zastosowanie wskaźników – rozróżnia doświadczalnie odczyn kwasowy i odczyn zasadowy substancji za pomocą wskaźników 	<p>Doświadczenie 30. Badanie przewodzenia prądu elektrycznego przez roztwory wodne substancji</p> <p>Doświadczenie 31. Obserwacja zmiany barwy wskaźników w zależności od odczynu roztworu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskaźniki – oranż metylowy – uniwersalny papierek wskaźnikowy – fenoloftaleina – elektrolity – nieelektrolity – odczyn roztworu
57.	Wzory i nazwy wodorotlenków	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę wodorotlenków – podaje wzory i nazwy wodorotlenków 	<p>Przykład 51. Jak ustalić nazwę wodorotlenku na podstawie jego wzoru sumarycznego?</p> <p>Przykład 52. Jak ustalić wzór sumaryczny wodorotlenku na podstawie jego nazwy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wodorotlenek – grupa wodorotlenowa
58.	Wodorotlenek sodu, wodorotlenek potasu	1	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzory sumaryczne wodorotlenków sodu i potasu – projektuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać wodorotlenek sodu i wodorotlenek potasu – otrzymuje wodorotlenek sodu i bada jego właściwości – zapisuje równania reakcji otrzymywania 	<p>Doświadczenie 32. Otrzymywanie wodorotlenku sodu w reakcji sodu z wodą</p> <p>Doświadczenie 33. Badanie właściwości wodorotlenku sodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wodorotlenek sodu – wodorotlenek potasu – tlenek zasadowy – zjawisko fizyczne egzoenergetyczne

			<p>wodorotlenków sodu i potasu</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie <i>tlenek zasadowy</i> – opisuje właściwości i zastosowania wodorotlenków sodu i potasu 		
59.	Wodorotlenek wapnia	1	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzór sumaryczny wodorotlenku wapnia – projektuje i wykonuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać wodorotlenek wapnia – zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorotlenku wapnia – opisuje właściwości wodorotlenku wapnia i jego zastosowania 	Doświadczenie 34. Otrzymywanie wodorotlenku wapnia w reakcji tlenku wapnia z wodą	<ul style="list-style-type: none"> – woda wapienna – wapno palone – gaszenie wapna – wapno gaszone
60. 61.	Sposoby otrzymywania wodorotlenków trudno rozpuszczalnych w wodzie	2	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia różnicę między wodorotlenkiem a zasadą – podaje wzór i opisuje właściwości zasady amonowej – podaje przykłady zasad i wodorotlenków na podstawie analizy tabeli rozpuszczalności wodorotlenków – planuje i wykonuje doświadczenia otrzymywania wodorotlenków trudno rozpuszczalnych w wodzie – zapisuje równania reakcji otrzymywania wodorotlenków 	Doświadczenie 35. Otrzymywanie wodorotlenku miedzi(II) i wodorotlenku glinu z odpowiednich chlorków i wodorotlenku sodu	<ul style="list-style-type: none"> – zasada – zasada amonowa
62.	Proces dysocjacji jonowej zasad	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) – wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) zasad – zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej zasad – wyjaśnia, dlaczego wszystkie zasady barwią dany wskaźnik na taki sam kolor 		<ul style="list-style-type: none"> – dysocjacja jonowa – reakcja odwracalna – reakcja nieodwracalna – dysocjacja jonowa zasad

			<ul style="list-style-type: none"> – wyróżnia zasady spośród roztworów innych substancji za pomocą wskaźników – wyjaśnia, dlaczego roztwory wodne zasad przewodzą prąd elektryczny 		
63.	Podsumowanie wiadomości o tlenkach i wodorotlenkach	1			
64.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Tlenki i wodorotlenki</i>	1			
KLASA VIII (64 godziny – 2 godziny tygodniowo)					
Kwasy (12 godzin lekcyjnych)		Uczeń:			
1.	Wzory i nazwy kwasów	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę cząsteczek kwasów – podaje wzory i nazwy kwasów – klasyfikuje kwasy na tlenowe i beztlenowe 	<p>Przykład 1. Jak ustalić nazwę kwasu na podstawie wzoru?</p> <p>Przykład 2. Jak ustalić wzór kwasu na podstawie nazwy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kwasy – reszta kwasowa – kwasy beztlenowe – kwasy tlenowe
2. 3.	Kwasy beztlenowe	2	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzory sumaryczne kwasów chlorowodorowego i siarkowodorowego – projektuje i wykonuje doświadczenie pozwalające otrzymać kwas chlorowodorowy i kwas siarkowodorowy 	<p>Doświadczenie 1.</p> <p>Otrzymywanie kwasu chlorowodorowego przez rozpuszczenie chlorowodoru w wodzie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wodoroki – kwas chlorowodorowy – kwas siarkowodorowy

			<ul style="list-style-type: none"> - pisze równania reakcji otrzymywania kwasów chlorowodorowego i siarkowodorowego - opisuje właściwości i zastosowania kwasów chlorowodorowego i siarkowodorowego 	Doświadczenie 2. Otrzymywanie kwasu siarkowodorowego przez rozpuszczenie siarkowodoru w wodzie	
4. 5.	Kwas siarkowy(VI), kwas siarkowy(IV) – tlenowe kwasy siarki	2	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje wzory sumaryczne kwasu siarkowego(VI) i kwasu siarkowego(IV) - opisuje budowę cząsteczki kwasu siarkowego(VI) i kwasu siarkowego(IV) - wyjaśnia, dlaczego kwasy: kwas siarkowy(VI) i kwas siarkowy(IV) zalicza się do kwasów tlenowych - planuje doświadczenie, w którego wyniku można otrzymać kwas siarkowy(IV) - zapisuje równanie reakcji otrzymywania kwasu siarkowego(VI) i kwasu siarkowego(IV) - wyjaśnia pojęcie <i>tlenek kwasowy</i> - podaje zasadę bezpiecznego rozcieńczania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) - opisuje właściwości i zastosowania stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) - wyjaśnia co to znaczy, że kwas siarkowy(IV) jest kwasem nietrwałym - zapisuje równanie reakcji rozkładu kwasu siarkowego(IV) - opisuje właściwości i zastosowania kwasu siarkowego(IV) 	Doświadczenie 3. Badanie właściwości stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) Doświadczenie 4. Rozcieńczanie stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI) Doświadczenie 5. Otrzymywanie kwasu siarkowego(IV) Doświadczenie 6. Rozkład kwasu siarkowego(IV)	<ul style="list-style-type: none"> - kwas siarkowy(VI) - kwas siarkowy(IV) - kwas nietrwały
6.	Przykłady innych	2	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje wzory sumaryczne kwasów: azotowego(V), 	Doświadczenie 7.	<ul style="list-style-type: none"> - kwas azotowy(V)

7.	kwasów tlenowych		<p>węglowego, fosforowego(V)</p> <ul style="list-style-type: none"> – projektuje i wykonuje doświadczenia, w których wyniku można otrzymać kwasy: węglowy i fosforowy(V) – zapisuje równania reakcji otrzymywania kwasów azotowego(V), węglowego i fosforowego(V) – opisuje właściwości i zastosowania kwasów: węglowego, azotowego(V) i fosforowego(V) – wyjaśnia co to znaczy, że kwas węglowy jest kwasem nietrwałym 	<p>Działanie stężonego roztworu kwasu azotowego(V) na białko Doświadczenie 8. Otrzymywanie kwasu węglowego Doświadczenie 9. Otrzymywanie kwasu fosforowego(V)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kwas węglowy – kwas fosforowy(V)
8.	Proces dysocjacji jonowej kwasów	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) kwasów – zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej (także stopniowej) kwasów – definiuje kwasy i zasady (zgodnie z teorią Arrheniusa) – wyjaśnia, dlaczego wszystkie kwasy barwią dany wskaźnik na taki sam kolor – wyróżnia kwasy spośród roztworów innych substancji za pomocą wskaźników – wyjaśnia, dlaczego roztwory wodne kwasów przewodzą prąd elektryczny 		<ul style="list-style-type: none"> – dysocjacja jonowa kwasów – dysocjacja stopniowa
9.	Porównanie właściwości kwasów	1	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje budowę cząsteczek kwasów beztlenowych i tlenowych – porównuje sposoby otrzymywania kwasów beztlenowych i tlenowych – wyjaśnia pojęcie <i>kwaśne opady</i> 		<ul style="list-style-type: none"> – kwaśne opady

			<ul style="list-style-type: none"> – analizuje proces powstawania kwaśnych opadów i skutki ich działania – proponuje sposoby ograniczenia powstawania kwaśnych opadów 		
10.	Odczyn roztworów – pH	1	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia kwasy i zasady za pomocą wskaźników – podaje przyczyny odczynu kwasowego, zasadowego i obojętnego – wyjaśnia pojęcie <i>skala pH</i> – posługuje się skalą pH – interpretuje wartość pH w ujęciu jakościowym (odczyn kwasowy, zasadowy, obojętny) – wykonuje doświadczenie, które umożliwi zbadanie wartości pH produktów występujących w życiu codziennym człowieka (żywność, środki czystości) 	Doświadczenie 10. Badanie wartości pH produktów występujących w życiu codziennym człowieka	<ul style="list-style-type: none"> – odczyn roztworu – skala pH
11.	Podsumowanie wiadomości o kwasach	1			
12.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Kwasy</i>	1			
Sole (15 godzin lekcyjnych)			Uczeń:		
13. 14.	Wzory i nazwy soli	2	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzory sumaryczne soli: chlorków, siarczków, siarczanów(VI), azotanów(V), węglanów, fosforanów(V), siarczanów(IV) 		<ul style="list-style-type: none"> – sole – sole kwasów tlenowych

			<ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę soli – tworzy nazwy soli na podstawie wzorów sumarycznych i wzory sumaryczne soli na podstawie ich nazw 		– sole kwasów beztlenowych
15.	Dysocjacja jonowa soli	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega dysocjacja jonowa (elektrolityczna) soli – podaje przykłady soli, które ulegają dysocjacji jonowej (na podstawie analizy tabeli rozpuszczalności soli w wodzie) – zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej (elektrolitycznej) wybranych soli – analizuje tabelę rozpuszczalności soli w wodzie 	Doświadczenie 11. Badanie rozpuszczalności wybranych soli w wodzie	– dysocjacja jonowa soli
16. 17.	Reakcje zobojętniania	2	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega reakcja zobojętniania – planuje doświadczalne przeprowadzenie reakcji zobojętniania – wykonuje doświadczenie i wyjaśnia przebieg reakcji zobojętniania (np. $\text{HCl} + \text{NaOH}$) – zapisuje cząsteczkowo i jonowo równania reakcji zobojętniania – podaje różnice między cząsteczkowym a jonowym zapisem równania tej reakcji zobojętniania – tłumaczy rolę wskaźnika w reakcji zobojętniania 	Doświadczenie 12. Otrzymywanie soli przez działanie kwasem na zasadę w obecności wskaźnika	– reakcja zobojętniania
18.	Reakcje metali z kwasami	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega mechanizm reakcji metali z kwasami – planuje doświadczalne przeprowadzenie reakcji metalu z kwasem – zapisuje cząsteczkowo równania reakcji metali z 	Doświadczenie 13. Otrzymywanie soli w reakcjach magnezu z kwasami Doświadczenie 14.	<ul style="list-style-type: none"> – szereg aktywności metali – metale szlachetne – wzajemna aktywność metali

			kwasami	Działanie roztworem kwasu solnego na miedź	
19.	Reakcje tlenków metali z kwasami	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega reakcja tlenków metali z kwasami – planuje doświadczalne przeprowadzenie reakcji tlenku metalu z kwasem – zapisuje cząsteczkowo równania reakcji tlenków metali z kwasami – wyjaśnia przebieg tej reakcji chemicznej 	Doświadczenie 15. Reakcje tlenku magnezu i tlenku miedzi(II) z roztworem kwasu chlorowodorowego	
20.	Reakcje wodorotlenków metali z tlenkami niemetalu	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega reakcja wodorotlenku metalu z tlenkiem niemetalu – planuje doświadczalne przeprowadzenie reakcji wodorotlenku metalu z tlenkiem niemetalu i wyjaśnia przebieg tej reakcji chemicznej – zapisuje cząsteczkowo równania reakcji wodorotlenku metalu z tlenkiem niemetalu 	Doświadczenie 16. Reakcja tlenku węgla(IV) z zasadą wapniową	
21. 22. 23.	Reakcje strąceniowe	3	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie <i>reakcja strąceniowa</i> – projektuje i wykonuje doświadczenie umożliwiające otrzymanie soli w reakcjach strąceniowych – zapisuje równania reakcji strąceniowych cząsteczkowo i jonowo – przewiduje wynik reakcji strąceniowej na podstawie analizy tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków 	<p>Doświadczenie 17. Reakcja roztworu azotanu(V) srebra(I) z roztworem kwasu chlorowodorowego</p> <p>Doświadczenie 18. Reakcja roztworu azotanu(V) wapnia z roztworem fosforanu(V) sodu</p> <p>Doświadczenie 19.</p>	– reakcja strąceniowa

				Reakcja roztworu siarczanu(VI) sodu z zasadą wapniową	
24.	Inne reakcje otrzymywania soli	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje na czym polega reakcja metali z niemetalami i pisze równania tych reakcji – opisuje na czym polega reakcja tlenków kwasowych z tlenkami zasadowymi i pisze równania tych reakcji 		
25.	Porównanie właściwości soli i ich zastosowań	1	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zastosowania najważniejszych soli: węglanów, azotanów(V), siarczanów(VI), fosforanów(V) i chlorków 	Doświadczenie 20. Badanie wpływu chlorku sodu i chlorku wapnia na lód	<ul style="list-style-type: none"> – mieszanina oziębiająca – zjawisko fizyczne endoenergetyczne
26.	Podsumowanie wiadomości o solach	1			
27.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Sole</i>	1			
Związki węgla z wodorem (10 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
28. 29.	Naturalne źródła węglowodorów	2	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady związków chemicznych zawierających węgiel – opisuje proces obiegu węgla w przyrodzie – wymienia rodzaje węgla kopalnych – wyjaśnia, na czym polega pirogenizacja węgla kamiennego 	Doświadczenie 21. Badanie właściwości ropy naftowej Doświadczenie 22. Badanie wpływu ropy naftowej na piasek i ptasie pióro	<ul style="list-style-type: none"> – związki organiczne – węgle kopalne – pirogenizacja węgla kamiennego – ropa naftowa – gaz ziemny

			<ul style="list-style-type: none"> – określa właściwości i zastosowania produktów pirogenizacji – wymienia naturalne źródła węglowodorów – projektuje doświadczenie pozwalające zbadać właściwości ropy naftowej – wyjaśnia, na czym polega destylacja frakcjonowana ropy naftowej i jakie są jej produkty – określa właściwości i zastosowania produktów destylacji ropy naftowej – wyjaśnia, jakie są skutki wycieków ropy naftowej związanych z jej wydobywaniem i transportem – opisuje właściwości i zastosowanie gazu ziemnego 		<ul style="list-style-type: none"> – węglowodory – benzyna – nafta
30.	Szereg homologiczny alkanów	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>węglowodory nasycone</i> – wyjaśnia, co to są alkany i tworzy ich szereg homologiczny – tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkanów (na podstawie wzorów pięciu kolejnych alkanów) – układa wzór sumaryczny alkanu o podanej liczbie atomów węgla – pisze wzory strukturalne, półstrukturalne i grupowe alkanów 		<ul style="list-style-type: none"> – węglowodory nasycone – szereg homologiczny – wzór półstrukturalny – wzór grupowy
31.	Metan i etan	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje miejsca występowania metanu – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne (reakcje spalania) metanu i etanu – wyjaśnia, jaka jest różnica między spalaniem całkowitym a niecałkowitym 	Doświadczenie 23. Badanie rodzajów produktów spalania metanu	<ul style="list-style-type: none"> – metan – etan – spalanie całkowite – spalanie niecałkowite

			<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego metanu i etanu – planuje doświadczenie umożliwiające zbadanie rodzajów produktów spalania metanu – opisuje zastosowania metanu i etanu 		
32.	Porównanie właściwości i zastosowań alkanów	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a stanem skupienia, lotnością i palnością alkanów – zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego alkanów – wyszukuje informacje na temat zastosowań alkanów i wymienia je 	Doświadczenie 24. Obserwacja procesu spalania gazu z zapalniczki (butanu) Doświadczenie 25. Badanie właściwości benzyny	
33.	Szereg homologiczny alkenów, eten	1	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie <i>węglowodory nienasycone</i> – wyjaśnia budowę cząsteczek alkenów i na tej podstawie klasyfikuje je jako węglowodory nienasycone – tworzy szereg homologiczny alkenów na podstawie wzorów pięciu kolejnych alkenów – tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkenów – podaje zasady tworzenia nazw alkenów na podstawie nazw alkanów – zapisuje wzory strukturalne, półstrukturalne i grupowe alkenów – układa wzór sumaryczny alkenu o podanej liczbie atomów węgla w cząsteczce 		<ul style="list-style-type: none"> – węglowodory nienasycone – alkeny – wiązanie wielokrotne – eten
34.	Szereg	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia budowę cząsteczek alkinów i na tej 	Doświadczenie 26.	<ul style="list-style-type: none"> – alkiny

	homologiczny alkinów, etyn		<p>podstawie klasyfikuje je jako węglowodory nienasycone</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy szereg homologiczny alkinów na podstawie wzorów pięciu kolejnych alkinów – tworzy wzór ogólny szeregu homologicznego alkinów – podaje zasady tworzenia nazw alkinów na podstawie nazw alkanów – zapisuje wzory strukturalne, półstrukturalne i grupowe alkinów – układa wzór sumaryczny alkinu o podanej liczbie atomów węgla w cząsteczce 	Otrzymywanie etynu i badanie jego właściwości	– etyn
35.	Porównanie właściwości alkanów, alkenów i alkinów	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje właściwości (spalanie, przyłączanie bromu i wodoru) etenu i etynu – projektuje doświadczenie umożliwiające odróżnienie węglowodorów nasyconych od nienasyconych – zapisuje równania reakcji spalania całkowitego i niecałkowitego, przyłączania bromu i wodoru do węglowodorów nienasyconych – opisuje zastosowania etenu i etynu – wyjaśnia, na czym polega reakcja polimeryzacji – zapisuje równanie reakcji polimeryzacji etenu – opisuje właściwości i zastosowania polietylenu 	Doświadczenie 27. Odróżnianie węglowodorów nasyconych od nienasyconych (reakcja z bromem)	<ul style="list-style-type: none"> – reakcja przyłączania (addycji) – polietylen – monomer – polimer – reakcja polimeryzacji
36.	Podsumowanie wiadomości o związkach węgla z wodorem	1			

37.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Związki węgla z wodorem</i>	1			
Pochodne węglowodorów (17 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
38.	Szereg homologiczny alkoholi	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę cząsteczek alkoholi – wskazuje grupę funkcyjną alkoholi i podaje jej nazwę – wyjaśnia, co to znaczy, że alkohole są pochodnymi węglowodorów – tworzy nazwy alkoholi – zapisuje wzory sumaryczne, strukturalne, półstrukturalne i grupowe alkoholi zawierających do pięciu atomów węgla w cząsteczce – tworzy szereg homologiczny alkoholi na podstawie szeregu homologicznego alkanów 		<ul style="list-style-type: none"> – alkohole – grupa funkcyjna – grupa hydroksylowa
39. 40.	Metanol, etanol	2	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje właściwości i zastosowania metanolu i etanolu – projektuje doświadczenie umożliwiające zbadanie właściwości etanolu – bada właściwości etanolu – zapisuje równania reakcji spalania metanolu i etanolu – opisuje trujące działanie metanolu – opisuje negatywne skutki działania etanolu na organizm ludzki 	<p>Doświadczenie 28. Badanie właściwości etanolu</p> <p>Doświadczenie 29. Wykrywanie obecności etanolu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – metanol – etanol – fermentacja alkoholowa – enzymy – kontrakcja – spirytus – alkoholizm
41.	Glicerol	1	<ul style="list-style-type: none"> – zapisuje wzór sumaryczny i strukturalny glicerolu 	Doświadczenie 30.	<ul style="list-style-type: none"> – alkohole

			<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia nazwę systematyczną glicerolu (propano-1,2,3 -triol) – projektuje doświadczenie umożliwiające zbadanie właściwości glicerolu – bada właściwości glicerolu – zapisuje równania reakcji spalania glicerolu – wymienia zastosowania glicerolu 	Badanie właściwości glicerolu	<ul style="list-style-type: none"> – monohydroksylowe alkohole – polihydroksylowe glicerol (propano-1,2,3-triol)
42.	Porównanie właściwości alkoholi	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a stanem skupienia i aktywnością chemiczną alkoholi – zapisuje równania reakcji spalania alkoholi 		
43.	Szereg homologiczny kwasów karboksylowych	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady kwasów organicznych występujących w przyrodzie i wymienia ich zastosowania – opisuje budowę kwasów karboksylowych – wskazuje grupę funkcyjną kwasów karboksylowych i podaje jej nazwę – wyjaśnia, co to znaczy, że kwasy karboksylowe są pochodnymi węglowodorów – tworzy szereg homologiczny kwasów karboksylowych na podstawie szeregu homologicznego alkanów – tworzy nazwy kwasów karboksylowych i zapisuje ich wzory sumaryczne, strukturalne, półstrukturalne i grupowe i kwasów zawierających do pięciu atomów węgla w cząsteczce – podaje nazwy zwyczajowe i systematyczne kwasów 		<ul style="list-style-type: none"> – kwasy karboksylowe – grupa karboksylowa

			karboksylowych		
44.	Kwas metanowy	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje właściwości i zastosowania kwasu metanowego – zapisuje równania reakcji spalania, dysocjacji jonowej (elektrolitycznej), reakcji z zasadami, metalami i tlenkami metali kwasu metanowego 		<ul style="list-style-type: none"> – kwas metanowy – sól kwasu karboksylowego
45. 46.	Kwas etanowy	2	<ul style="list-style-type: none"> – projektuje doświadczenie umożliwiające zbadanie właściwości kwasu etanowego (reakcja spalania, odczyn, reakcje z: zasadami, metalami i tlenkami metali) – bada i opisuje właściwości kwasu etanowego (octowego) – zapisuje równania reakcji spalania, dysocjacji jonowej (elektrolitycznej), reakcji z zasadami, metalami i tlenkami metali kwasu etanowego (octowego) – opisuje zastosowanie kwasu etanowego 	<p>Doświadczenie 31. Badanie właściwości kwasu etanowego</p> <p>Doświadczenie 32. Badanie odczynu wodnego roztworu kwasu etanowego</p> <p>Doświadczenie 33. Reakcja kwasu etanowego z magnezem</p> <p>Doświadczenie 34. Reakcja kwasu etanowego z zasadą sodową</p> <p>Doświadczenie 35. Reakcja kwasu etanowego z tlenkiem miedzi(II)</p> <p>Doświadczenie 36. Badanie palności kwasu etanowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kwas etanowy – fermentacja octowa
47. 48.	Wyższe kwasy karboksylowe	2	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia budowę cząsteczek wyższych kwasów karboksylowych 	<p>Doświadczenie 37. Badanie właściwości</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyższe kwasy karboksylowe

			<ul style="list-style-type: none"> – podaje nazwy wyższych kwasów karboksylowych nasyconych (palmitynowy, stearynowy) i nienasyconych (oleinowy) – zapisuje wzory kwasów palmitynowego, stearynowego i oleinowego – projektuje doświadczenia umożliwiające zbadanie właściwości wyższych kwasów karboksylowych – opisuje właściwości fizyczne długołańcuchowych kwasów karboksylowych – projektuje doświadczenie umożliwiające odróżnić kwasy nasycone od nienasyconych – zapisuje równania reakcji spalania wyższych kwasów karboksylowych – zapisuje równanie reakcji wyższych kwasów karboksylowych z zasadą sodową 	<p>fizycznych wyższych kwasów karboksylowych Doświadczenie 38.</p> <p>Reakcja kwasu oleinowego i kwasu stearynowego z bromem Doświadczenie 39.</p> <p>Reakcja spalania kwasu stearynowego i kwasu oleinowego Doświadczenie 40.</p> <p>Reakcja kwasu stearynowego z zasadą sodową Doświadczenie 41.</p> <p>Reakcja kwasu stearynowego z magnezem Doświadczenie 42.</p> <p>Reakcja kwasu stearynowego z tlenkiem miedzi(II)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kwasy tłuszczowe – kwas palmitynowy – kwas stearynowy – kwas oleinowy – reakcja zmydlania – mydło
49.	Porównanie właściwości kwasów karboksylowych	1	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zależność między długością łańcucha węglowego a stanem skupienia i aktywnością chemiczną kwasów karboksylowych – zapisuje równania reakcji spalania, dysocjacji jonowej (elektrolitycznej), reakcji z zasadami, metalami i tlenkami metali kwasów karboksylowych 		

50. 51.	Estry	2	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polega reakcja estryfikacji – zapisuje równania reakcji kwasów karboksylowych z alkoholami monohydroksylowymi – wskazuje grupę funkcyjną we wzorze estru – tworzy nazwy estrów pochodzących od podanych nazw kwasów i alkoholi – tworzy wzory estrów na podstawie ich nazw – projektuje doświadczenie umożliwiające otrzymanie estru o podanej nazwie – opisuje właściwości estrów w aspekcie ich zastosowań – podaje występowanie estrów w przyrodzie 	Doświadczenie 43. Reakcja alkoholu etylowego z kwasem octowym	<ul style="list-style-type: none"> – estry – reakcja estryfikacji – grupa estrowa
52.	Aminokwasy	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje budowę cząsteczek aminokwasów na przykładzie kwasu aminoetanowego (glicyny) – wskazuje grupy funkcyjne aminokwasów i podaje ich nazwy – zapisuje równanie reakcji kondensacji dwóch cząsteczek glicyny – wyjaśnia mechanizm powstawania wiązania peptydowego – opisuje właściwości fizyczne i chemiczne aminokwasów na przykładzie glicyny 		<ul style="list-style-type: none"> – aminokwasy – kwas aminoetanowy (glicyna) – wiązanie peptydowe – kondensacja cząsteczek aminokwasów
53.	Podsumowanie wiadomości o pochodnych węglowodorów	1			
54.	Sprawdzian	1			

	wiadomości z działu <i>Pochodne węglowodorów</i>				
Substancje o znaczeniu biologicznym (10 godzin lekcyjnych) Uczeń:					
55. 56.	Tłuszcze	2	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia składniki chemiczne żywności i miejsce ich występowania – wyjaśnia rolę składników chemicznych żywności w prawidłowym funkcjonowaniu organizmu – klasyfikuje tłuszcze pod względem pochodzenia, stanu skupienia – opisuje właściwości fizyczne tłuszczów – wyjaśnia charakter chemiczny tłuszczów – projektuje doświadczenie umożliwiające odróżnienie tłuszczu nienasyconego od nasyconego – zapisuje równanie reakcji otrzymywania tłuszczu w wyniku estryfikacji glicerolu z wyższym kwasem tłuszczowym 	<p>Doświadczenie 44. Odróżnianie tłuszczów roślinnych od zwierzęcych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – składniki chemiczne żywności – tłuszcze – cząsteczka tłuszczu – tłuszcze zwierzęce – tłuszcze roślinne – tłuszcze nasycone – tłuszcze nienasycone
57. 58.	Białka	2	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje białka jako związki chemiczne powstające z aminokwasów – wymienia pierwiastki chemiczne, których atomy wchodzi w skład cząsteczek białek – wymienia rodzaje białek – planuje doświadczenie umożliwiające zbadanie właściwości białek – bada zachowanie się białka pod wpływem ogrzewania, etanolu, kwasów i zasad, soli metali ciężkich (np. CuSO_4) i soli kuchennej 	<p>Doświadczenie 45. Badanie właściwości białek za pomocą stężonego roztworu kwasu azotowego(V)</p> <p>Doświadczenie 46. Wykrywanie obecności białek w produktach spożywczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – białka – białka proste – białka złożone – peptydy – reakcja charakterystyczna białek – koagulacja – denaturacja – wysalanie białka

			<ul style="list-style-type: none"> – opisuje właściwości białek – opisuje różnice w przebiegu denaturacji i koagulacji białek – wylicza czynniki, które wywołują procesy denaturacji i koagulacji białek – projektuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające wykryć obecność białka w różnych produktach spożywczych 		<ul style="list-style-type: none"> – zól – żel – peptyzacja
59.	Sacharydy – skład pierwiastkowy	1	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia pierwiastki chemiczne, które wchodzą w skład cząsteczek sacharydów (węglowodanów) – dokonuje podziału sacharydów na cukry proste i cukry złożone 	Doświadczenie 47. Badanie składu pierwiastkowego sacharydów	<ul style="list-style-type: none"> – sacharydy (węglowodany, cukry) – cukry proste – cukry złożone
60.	Glukoza i fruktoza – przykłady monosacharydów	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje wzór sumaryczny monosacharydów: glukozy i fruktozy – planuje doświadczalne badanie właściwości fizycznych glukozy – bada i opisuje właściwości fizyczne glukozy – opisuje występowanie i zastosowania glukozy 	Doświadczenie 48. Badanie właściwości glukozy	<ul style="list-style-type: none"> – monosacharydy – glukoza – fruktoza
61.	Sacharoza – przykład disacharydu	1	<ul style="list-style-type: none"> – podaje wzór sumaryczny sacharozy – projektuje doświadczenie pozwalające zbadać właściwości fizyczne sacharozy – bada i opisuje właściwości fizyczne sacharozy – opisuje występowanie i zastosowania sacharozy 	Doświadczenie 49. Badanie właściwości sacharozy	<ul style="list-style-type: none"> – disacharydy – sacharoza
62.	Skrobia i celuloza – przykłady	1	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje występowanie skrobi i celulozy w przyrodzie – podaje wzory sumaryczne skrobi i celulozy 	Doświadczenie 50. Badanie właściwości	<ul style="list-style-type: none"> – polisacharydy – skrobia

	polisacharydów		<ul style="list-style-type: none"> – projektuje doświadczenie pozwalające zbadać właściwości fizyczne skrobi – bada doświadczalnie właściwości skrobi – opisuje właściwości fizyczne skrobi i celulozy oraz wymienia różnice – wykrywa obecność skrobi za pomocą jodu w różnych produktach spożywczych – opisuje znaczenie i zastosowania skrobi i celulozy 	skrobi za pomocą roztworu jodu Doświadczenie 51. Wykrywanie obecności skrobi w produktach spożywczych	<ul style="list-style-type: none"> – reakcja charakterystyczna skrobi – celuloza
63.	Podsumowanie wiadomości o substancjach o znaczeniu biologicznym	1			
64.	Sprawdzian wiadomości z działu <i>Substancje o znaczeniu biologicznym</i>	1			